

शस्तोमादुत्पन्नं यद्वैराजं पृष्ठं तद्रूपां सा° एकविंशत्स्तोमाद्वैराजं पृष्ठं निरमि° ॥
 विश्वामित्र ऋषिः विश्वं सर्वं मित्रं येन मित्रे चर्षाविति [पा° ६.३.१३०.] दीर्घः
 तादृश ऋषिः श्रोत्रं श्रद्धयान्यवाक्यश्रवणात्सर्वमित्रं (20.) भवति विश्वामित्रर्षि-
 त्वं (21.) यत् श्रोत्रं तद्रूपां सा° श्रोत्रं वै विश्वामित्र ऋषिर्यदेनेन सर्वतः शृणो-
 त्यथो यदस्मै सर्वतो मित्रं भवति तस्माद्श्रोत्रं विश्वामित्र ऋषिरिति [ट. १.२.६.]
 श्रुतेः ॥ प्रजापतिसृष्टया त्रयेष्टकया प्रजाभ्यः श्रोत्रं गृह्णामीति दशमल्लैः श्रोत्रमेव
 सादयति ये (22.) नानाकामाः श्रोत्रे तांस्तदधाति सकृत्सादयत्येकं तद्श्रोत्रं करो-
 तीति [ट. १.२.६.] श्रुतेः ॥ ५७ ॥

- a. इयमुपरि मतिः । b. तस्यै वाङ्मात्या । c. हेमन्तो वाच्यः ।
 d. पङ्क्तिर्हेमन्ती । e. पङ्क्त्यै निधनवत् । f. निधनवत आग्रयणः ।
 g. आग्रयणास्त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ । h. त्रिणवत्रयस्त्रिंशाभ्यां शाक्यरै-
 वते । i. विश्वकर्म ऋषिः । k. प्रजापतिगृहीतया तया वाचं गृह्णा-
 मि प्रजाभ्यः । l. लोकं पृण° । m. ता अस्य° । n. इन्द्रं वि-
 श्वा° ॥ ५८ ॥

इति माध्यन्दिनीयायां वाजसनेयसंहितायां त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

दशमल्लैः पञ्चमं दशकं रेतःसिग्भ्यामुत्तरां प्रथमां कृत्वा प्रादक्षिण्येनोपधेयम् ।
 उपर्युपरिष्ठादिति [पा° ५.३.३१.] निपातः उपरि ऊर्ध्वदेशस्थश्चन्द्र इयं मतिः वाक्
 मन्यते ज्ञायते यया सा मतिः वागेव चन्द्रो भूवोपरि यस्तिष्ठति तद्रूपां सा° च-
 न्द्रमा वाऽउपरि तद्यत्तमाहोपरीत्युपरि हि चन्द्रमा अथ यन्मतिरित्याह वाग्वै
 मतिर्वाचा ह्रीदृ सर्वं मनुते वाग्ध चन्द्रमा भूवोपरिष्ठात्तस्यौ तदेव तद्रूपमुप-
 धातीति [ट. १.१.७.] श्रुतेः ॥ तस्यै चन्द्ररूपायास्तस्या मतेरुत्पन्नात एव मात्या
 मतेरियं मात्या या वाक् तद्रूपां सा° वाचं तस्माद्रूपाच्चन्द्रमसो निरमिमीतेति [ट.
 १.२.८.] श्रुतेः ॥ वाचोऽपत्यं वाच्यः वाच उत्पन्नो यो हेमन्तस्तद्रूपां सा° हेम-
 तमृतुं वाचो निरमि° ॥ हेमन्तस्येयं हेमन्ती या पङ्क्तिश्चन्द्रस्तद्रूपां सा° पङ्क्तिं चन्द्रो